

Европа ведно съ Былгари тѣ или въ по-общырнѣ смѣсь да кажиме съ млого-численны тѣ Словены, и дѣржало ся е всѣкогы настыры по гористы тѣ мѣста, непознавающто и не занимающто ся никакъ съ орачествомъ то. А кога то ся сѫ заселили вѣки Былгари тѣ въ Европа, по равнины тѣ и плодовиты тѣ мѣста, започижали да работиже земѧ тѣ, да зидаиже кѫшты и домове, да устроиже първо то общество образования въ Европа, то горско еленско племя ся е дѣржало за млого юште врѣмѧ се настыры по горы тѣ и не е можяло тѣй скоро да ся смѣси съ тѣхъ по причинѣ на кастѣ тѣ си на конѣ то е принадлежяло. Тукидиво то описание за първо то появление на Елены тѣ е съгласно отъ чести съ това наше сказание. Ные штѣмь ся потруди да докажиме, въ подобно мѣсто, што значи имѧ то *Еленъ* и *Грекъ*, и какъ то плѣмѧ е прѣудолѣло надъ другы нѣкои си околошны плѣмена, умножающто ся отъ тѣхъ и убогатившо языка си отъ тѣхнаго; какъ то и отличительны тѣ свойства първаго и стараго еленскаго языка въ какво ся състоиже; а послѣ и смѣсь тѣ му съ другы малко сродны или съвсѣмъ несродны му народы и языцы, отъ коихъ ся е съставиль той народъ, какъ то и языкъ, кой е съхраненъ писменно.

Прѣимѣштество то бѣлгарскаго языка надъ еленскаго ся състое въ томъ, чи той е увѣрилъ почти цѣло първобытно то си гласопройзношеніе, по сравнению съ самскрѣтаго и занѣскаго най-паче, кои сѫ признати отъ ученаго свѣта за най-стары языцы до сега познати на свѣта; старыи си крои, разумѣваме най-паче въ коренны тѣ му рѣчи, безъ да отстѣпва ни едному отъ европѣйскихъ языковъ въ богатство то, въ удобойзрѣчие то и въ приимѣштество то да съставя отъ свои си коренны рѣчи, не само млого-сложны, нѣ и новы юште коренны рѣчи за потрѣбж израженія си и за новы прѣдмѣты, безъ да изгубва свойство то и явность тѣхъ значенія имъ, какъ то сѫ въ коренны тѣ му първобытны рѣчи, кое приимѣштество новолatinски тѣ и други индоевропѣйски названи языци не могуть да имѣть, освѣнь еленскаго; зашто то и той имѧ това богатство, нѣ до нѣкои си само стѣпень и поради смѣсь тѣ отъ пелазгичскаго, старобѣлгарскаго.

Разностѣпени тѣ же сродства, кои то имѣть сички тѣ индоевропѣйски языци по между си и въ общѣ съ самскрѣтъ и занѣскы языкъ, никакъ не могуть упрорѣга наши тѣ доводы за прѣимѣштество то и най-голѣмѣ тѣ старинѣ надъ тѣхъ бѣлгарскаго языка. Първо, зашто то нашъ языкъ, какъ то и выше казахме, увѣрилъ и удѣржалъ до днѣсъ почти сички тѣ гласове и измѣнение то имъ единъ въ другы, какъ то ся виждаше и чѣтѣше въ самскрѣтъ и занѣскы языкъ; второ, чи нашъ языкъ кату ся разглоби до коренны тѣ си слогове, става сѫшты почти какъ то тѣхъ языцы; трѣтьо, чи тии коренни слогове, и сами уединени, изражавающъ явны и цѣлы мыслы какъ то и млого коренны